

Til Svæveflyveklubberne

MEDDELELSE NR. 23

FLYVNING NR. 04

DATO: 07.09.09

Vedr. NATO-flyvøvelse 14. 09.09 – 21.09.09 – berører særligt Nordvest- og Sønderjylland

Vedhæftet finder I et supplement til AIP vedr. en stor flyvøvelse, der angiveligt giver en hel del trafik med militære fly over Jylland, i særlig grad Nordvestjylland og Sønderjylland samt fra flyvestationerne Aalborg, Karup og Skrydstrup ud til øvelsesområderne.

Øvelsen løber hver dag i perioden fra 07:00 -16:00 UTC.

Bemærk dog at øvelsen er suspenderet fra lørdag den 19.09.09 kl. 11:00 UTC til mandag den 21.09.09 kl. 07:00 UTC.

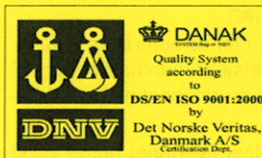
Læs mere i vedhæftede supplement til AIP'en.

Med venlig hilsen
Dansk Svæveflyver Union

Helge Hald

DENMARK

AIM/Aeronautical Information Management
Ellebjergvej 50
DK-2450 Copenhagen SV
Denmark
TEL: +45 36 18 60 00, FAX: +45 36 18 60 22
E-mail: ais@slv.dk, Internet: www.slv.dk

AIP
SUP 1/09
2 SEP 2009
All Times are in UTC

NOTE!

This AIP SUP is to be considered as advance notification about the exercise BAR 09 affecting Copenhagen FIR.

AIS Denmark will issue a NOTAM for those parts of the exercise taking place within København FIR such that no reference to this SUP need to be stored in automated AIS systems.

Such NOTAM will be issued not later than 10 days before being active/effective and it will contain clear reference to the AIP SUP/exercise.

Exercise "Bold Avenger 09" (BAR 09).

1. **Designation:**
Exercise "BAR 09".
2. **Description:**
This exercise is a major NATO air exercise, which comprise airspace within significant parts of Northern Europe. Home base for this exercise is Air Base Karup.
Due to the activities and the number of aircraft involved, intensive VFR flying will take place inside Temporary Segregated Areas (TSA) and Temporary Reserved Airspace (TRA). The TRA's will during the activity period be reclassified as Temporary Danger Areas.
Activity period:
14 SEP-18 SEP daily 0700-1600
19 SEP daily 0700-1100
21 SEP-24 SEP daily 0700-1600.
3. **FIR affected:**
This AIP SUP contains areas/activities in Copenhagen FIR.
4. **Temporary Segregated Areas (TSA):**
REF AIP Denmark ENR 5.2-1
  - 4.1 Activity:
Air combat manoeuvres.
  - 4.2 Active TSA (see map)
EK D302 Hanstholm A - TSA, REF AIP Denmark ENR 5.1-4
EK D303 Hanstholm B - TSA, REF AIP Denmark ENR 5.1-4
EK D301 Fanø - TSA, REF AIP Denmark ENR 5.1-4
EK D304 Dogger - TSA, REF AIP Denmark ENR 5.1-4.
5. **Temporary Reserved Airspace:**
REF AIP Denmark ENR 5.2-3
  - 5.1 Activity:
Air combat manoeuvres.
  - 5.2 Temporary Danger Areas.
During the exercise the used TRA's are classified as Temporary Danger Areas when active.
  - 5.3 Active TRA (see map)
Nordsø 1 (NS1). REF AIP Denmark ENR 5.2-5
Nordsø 2 (NS2). REF AIP Denmark ENR 5.2-5
Nordsø 3 (NS3). REF AIP Denmark ENR 5.2-5
Nordsø 4 (NS4). REF AIP Denmark ENR 5.2-5
Nordsø 5 (NS5). REF AIP Denmark ENR 5.2-5
Nordsø 6 (NS6). REF AIP Denmark ENR 5.2-5
Vensyssel 1 (VE1). REF AIP Denmark ENR 5.2-6
Vensyssel 2 (VE2). REF AIP Denmark ENR 5.2-6
Corridor Vensyssel (Venco). REF AIP Denmark ENR 5.2-4
Skrydstrup (TRA). REF AIP Denmark ENR 5.2-6

Øvelse "Bold Avenger 09" (BAR 09).

1. **Betegnelse:**
Øvelse "BAR 09".
2. **Beskrivelse:**
Øvelsen er en større NATO flyveøvelse som omfatter lufrum indenfor store dele af Nordeuropa. Flyvestation Karup vil være base for øvelsen
På grund af aktiviteterne og antallet af øvelses-luffartøjer vil der foregå intensiv VFR øvelsesflyvning i en række Temporary Segregated Areas (TSA) og Temporary Reserved Airspace (TRA). De anvendte TRA vil, når de er aktive, være klassificeret som midlertidige fareområder.
Aktivitetsperiode:
14 SEP-18 SEP daglig 0700-1600
19 SEP daglig 0700-1100
21 SEP-24 SEP daglig 0700-1600.
3. **Berørte FIR:**
Denne AIP SUP omhandler områder/aktiviteter i København FIR.
4. **Temporary Segregated Areas (TSA):**
REF AIP Danmark ENR 5.2-1
  - 4.1 Aktivitet:
Luftkampmanøvrer.
  - 4.2 Aktive TSA (se kort)
EK D302 Hanstholm A - TSA, REF AIP Danmark ENR 5.1-4
EK D303 Hanstholm B - TSA, REF AIP Danmark ENR 5.1-4
EK D301 Fanø - TSA, REF AIP Danmark ENR 5.1-4
EK D304 Dogger - TSA, REF AIP Danmark ENR 5.1-4.
5. **Temporary Reserved Airspace:**
REF AIP Danmark ENR 5.2-3
  - 5.1 Aktivitet:
Luftkampmanøvrer.
  - 5.2 Midlertidige fareområder.
De under øvelsen anvendte TRA vil i aktivitetsperioden være klassificeret som midlertidige fareområder.
  - 5.3 Aktive TRA (se kort)
Nordsø 1 (NS1). REF AIP Danmark ENR 5.2-5
Nordsø 2 (NS2). REF AIP Danmark ENR 5.2-5
Nordsø 3 (NS3). REF AIP Danmark ENR 5.2-5
Nordsø 4 (NS4). REF AIP Danmark ENR 5.2-5
Nordsø 5 (NS5). REF AIP Danmark ENR 5.2-5
Nordsø 6 (NS6). REF AIP Danmark ENR 5.2-5
Vensyssel 1 (VE1). REF AIP Danmark ENR 5.2-6
Vensyssel 2 (VE2). REF AIP Danmark ENR 5.2-6
Corridor Vensyssel (Venco). REF AIP Danmark ENR 5.2-4
Skrydstrup (TRA). REF AIP Danmark ENR 5.2-6

6. Procedures for exercise aircraft:

- 6.1 Exercise aircraft will not comply with the ICAO table of cruising levels when flying within the danger areas, and can not be expected to follow the Rules of The Air procedures concerning right of way.
- 6.2 Densely populated areas will not be overflown below 2000 FT AGL.

7. Procedures for non-exercise aircraft:

7.1 General for VFR flights:

- 7.1.1 Aircraft activity in the danger areas is expected to be intensive. Intensive traffic with fighter aircraft between the danger areas and the airstations Aalborg, Karup and Skrydstrup is expected. Single aircraft and formations or groups of up to 40 aircraft will participate. Within the danger areas where air combat manoeuvres are taking place exercise aircraft can not be expected to follow the Rules of The Air procedures concerning right of way.

Non-exercise aircraft are strongly advised to avoid the exercise areas.

- 7.1.2 If it is not possible to avoid flying within a danger area, non-exercise aircraft are strongly advised to inform Copenhagen Information about route and altitude before entering the area, and maintain two-way radio communication while flying within the area. Copenhagen Information will forward the information to the military ATS units concerned.

- 7.1.3 Identified non-exercise aircraft will not be intercepted. If an interception for identification purposes is necessary, it will be carried out in accordance with ICAO standard identification procedures.

- 7.1.4 Information about actual activation/deactivation of the danger areas can be obtained from:

- Copenhagen Information on **FREQ 124.000 MHZ/129.475 MHZ/127.075 MHZ/134.025 MHZ** or
- Denmil Information on **FREQ 129.825/309.600 MHZ**

7.2 General for IFR flights:

- 7.2.1 IFR flights can be carried out as normal. IFR flight planning through a TSA is only possible if the appropriate CDR 2 is available. See daily CRAM for availability. IFR flight planning through an active TRA is allowed, but tactical ATC re-routing of maximum 20 NM may be expected.

- 7.2.2 Flying in accordance with IFR to/from airports/aerodromes that affects TRA Skrydstrup, will as far as possible be subject to radar vectoring/radar monitoring by the relevant ATS unit.

8. Contact Authority:

8.1 Prior to exercise:

AMC Denmark
Naviair Allé 1
DK-2770 Kastrup
TEL (+45) 32 47 82 02.

8.2 During the exercise:

Supervisor Copenhagen Area Control Center
TEL (+45) 32 47 80 00, Ext. 1933.

(TA)

6. Procedurer for øvelsesluftfartøjer:

- 6.1 Øvelsesluftfartøjer der flyver inden for fareområderne vil ikke følge ICAO's tabel for anvendelse af marchhøjder og vil ikke kunne forventes at overholde de almindelige vigepligtsregler.
- 6.2 Tætbefolkede områder vil ikke blive overfløjet under 2000 FT AGL.

7. Procedurer for ikke-øvelsesluftfartøjer:

7.1 Generelt for VFR flyvninger:

- 7.1.1 Flyveaktiviteten i fareområderne forventes at blive intensiv. Der forventes ligeledes intensiv trafik mellem fareområderne og Flyvestationerne Aalborg, Karup og Skrydstrup. Der flyves med enkelt-luftfartøjer samt med formationer eller grupper bestående af op til 40 luftfartøjer. I områder hvor der forekommer luftkampmanøvrer, vil øvelsesluftfartøjerne ikke kunne forventes at overholde de almindelige vigepligtsregler.

Ikke-øvelsesluftfartøjer tilrådes på det kraftigste at undgå fareområderne.

- 7.1.2 Hvis det ikke er muligt at undgå flyvning indenfor et fareområde, tilrådes det på det kraftigste at ikke-øvelsesluftfartøjer underretter Copenhagen Information om rute og højde før indflyvning samt at opretholde to-vejs radioforbindelse hertil under flyvning indenfor området. Copenhagen Information vil viderebringe oplysninger til de berørte ATS-enheder.

- 7.1.3 Identificerede ikke-øvelsesluftfartøjer vil ikke blive interceptet. Hvis det i identifikationsøjemed er nødvendigt at intercepte, vil dette blive udført i overensstemmelse med ICAO standard procedurer for interception.

- 7.1.4 Oplysning om aktuel aktivering/deaktivering af fareområderne kan indhentes hos:

- Copenhagen Information på **FREQ 124.000 MHZ/129.475 MHZ/127.075 MHZ/134.025 MHZ** eller
- Denmil Information på **FREQ 129.825/309.600 MHZ**

7.2 Generelt for IFR flyvninger:

- 7.2.1 IFR flyvninger gennemføres som under normale forhold. IFR planering gennem et TSA kan således kun ske såfremt de tilknyttede CDR 2 ruter er tilgængelige. Dette vil fremgå af daglig CRAM. Det er tilladt at planere IFR gennem de aktive TRA. Det må dog påregnes at en forlængelse af ruteføringer kan forekomme, grundet øvelsens omfang. Et maksimum på 20 NM kan forventes.

- 7.2.2 Flyvning i henhold til IFR til/fra flyvepladser/lufthavne som berører TRA Skrydstrup, vil så vidt muligt foregå under radarvejledning/radarovervågning af relevante ATS-enheder.

8. Kontaktmyndighed:

8.1 Før øvelsesstart:

AMC Danmark
Naviair Allé 1
2770 Kastrup
TEL 32 47 82 02.

8.2 Under øvelsen:

Supervisor Copenhagen Area Control Center
TEL 32 47 80 00, lokal 1933.

(TA)

DENMARK

**EXERCISE BOLD AVENGER 09
(BAR 09)**

